

Različiti oblici učestvovanja

Učestvovanje može imati mnoge oblike. Učestvovanje može započeti u razrednoj ili školskoj zajednici i proširiti se na šire društvo izvan škole:

1. Informisati se o aktuelnim pitanjima i vodstvu
2. Pisati o aktuelnim pitanjima i vodstvu
3. Razgovarati o aktuelnim pitanjima
4. Podržati određena kretanja unutar zajednice
5. Osnivanje grupe za zagovaranje (ili političke stranke) ili pridruživanje osnovnoj organizaciji
6. Učestvovanje i u sastancima grupe za zagovaranje
7. Voditi nevladinu organizaciju
8. Glasati na izborima
9. Podržati kandidate u izbornim kampanjama
10. Kandidovati se na izborima i nakon izbora preuzeti dužnost
11. Platiti poreze
12. Uključiti se u lobiranje
13. Odslužiti vojni rok
14. Korištenje pravnih puteva, npr. kontaktiranje vladinih službenika, rješavanje predmeta na sudu itd.

5. Pedagoški pristup: učenje iz primjera

Ovaj priručnik primjenjuje razredni induktivni pristup podučavanja i učenja kroz konkretne primjere. Proučavanjem ili doživljavanjem jednog ili više primjera učenici mogu shvatiti opće, apstraktno načelo ili uvid. Ovaj priručnik prikazuje tri koraka koje nastavnici trebaju poduzeti prilikom podučavanja primjerima:

- 1 Pažljiv izbor jednog ili više odgovarajućih primjera; odlučivanje o najboljem mediju i metode za predstavljanje primjera.
- 2 Stvaranje pažljivo moderiranih faza rasprave i razmišljanja tokom kojih učenici - koristeći primijenjeni primjer - razvijaju svoje opće poznavanje teme i ključnih pojmova. U fazama rasprave i razmišljanja, učenici razvijaju svoje opće razumijevanje i dolaze do razumijevanja ključnih pojmova koje je primjer pokazao.
- 3 Stvaranje prikladnih mogućnosti za korištenje novostečenog znanja i kategorija primjenom na nove kontekste (prijenos znanja).

Radi podrške učitelju u izvođenju koraka 2, ista matrica se koristi u svim nastavnim jedinicama. Ta matrica objašnjava tri dimenzije koje se odnose na obrazovanje za demokratsko građanstvo i obrazovanje za dječija prava koja su važna za opisanu jedinicu.

Predložena su ključna pitanja koja će usmjeriti razmišljanje učenika u razredu. Ovaj napor razmišljanja od strane učenika je važan, jer ciljevi učenja ne bi smjeli ostati izvan misli učitelja ili učenika, već ih učenici trebaju izraziti svojim riječima, kao nešto što su razumjeli, iskusili, u čemu su obučeni, ili to žele raditi u budućnosti. Razmijenivši svoje uvide u razredu, učenici će imati koristi jedni od drugih, kao i razredna zajednica u cjelini.

Procesi učenja postat će najmoćniji i najučinkovitiji onda kad učenici znaju zašto uče određene dijelove informacija, pojmova i kategorija, vještina ili načina i načela ponašanja u demokratskim zajednicama. Faze razmišljanja i rasprave stoga ne bi trebale izvući samo opće zaključke iz konkretnih primjera, već obuhvatiti cijeli proces učenja.

Što se tiče konstruktivističkog učenja, učenici će postati svjesni vlastitog ličnog pristupa učenju općenito, saznat će koja su vrsta učenika i kakve specifične prednosti i potrebe učenja imaju.

Podučavanje u duhu ljudskih prava ("kroz") podstiče učitelje da učenicima daju prostor i vrijeme da uče prema svojim potrebama. Možda će na taj način spoznaja o tome koji smo profil učenika postati dio našeg identiteta.

Gledano iz perspektive demokratskog izvođenja nastave, učitelj ne bi trebao zadržati ciljeve učenja

izvan svog uma, već ih razmijeniti s učenicima, što će samo po sebi pretvoriti planiranu lekciju u vježbu u demokratskom odlučivanju.

Konačno, ovaj oblik meta-učenja u razredima dječijih prava daje model kako podučiti učenike da organizuju vlastite procese učenja. U savremenim društvima procesi promjene – na primjer, tehnologija, ekonomija, globalizacija ili okoliš - postaju dinamičniji i složeniji.

To stvara nove izazove budućim generacijama: da bi uspjeli u svojim poslovima i učestvovali u donošenju odluka, trebat će učestvovati u cjeloživotnom procesu učenja, te u rješavanju problema koje niko u školi ne može predvidjeti. Naši učenici stoga trebaju postati stručnjaci u saradničkom učenju, projektnom radu, procjeni procesa i rješavanju problema. U ovom priručniku predložili smo male korake za djecu na početku njihovog života kao učenika.

6. Učenje bazirano na zadacima: podržavajuće učenje

Nastavne cjeline su zamišljene kao mali projekti u kojima se učenici suočavaju sa problemima koji su tipični za projektni rad - usmjereni na predmet/temu istraživanja, organizaciju posla, komunikaciju, pažljivo planiranje i pridržavanje vremena itd. U procesu pronalaženje načina kako identificirati i riješiti probleme, učenici razvijaju širok spektar kompetencija (učenje bazirano na zadacima).

U nastavnoj cjelini 1, djeci se daje zadatak stvaranja cvijeta koji nosi njihovo ime i njihovu fotografiju.

Njima je prepušteno to kako će dizajnirati svoj cvijet, gdje će dobiti materijale, kako će pronaći fotografiju, kako će planirati svoje vrijeme. Na taj način djeca će puno naučiti "na poslu", ali učitelj treba pažljivo razmišljati o moderiranju zadatka, odlučujući o sljedećim pitanjima: Koliko vremena će djeca imati? Koji materijal trebam osigurati? Trebam li nabaviti neke gotove dijelove za cvjetice? (vidi varijacije za projekat opisan u nastavnoj cjelini1)

Ovaj primjer pokazuje da se u vrlo ranoj dobi djeca podstiču da preuzmu odgovornost za svoj rad u razredu, zapravo dijele odgovornost s učiteljem. Ova vrsta iskustva učenja je važna ako učenici trebaju samostalno planirati svoj rad na naprednijem stepenu.

U obrazovanju o dječijim pravima, kao grani obrazovanja za demokratsko građanstvo, učitelj će djelovati u širem spektru uloga i aktivnosti. Podučavanje "o" pravima djeteta odgovara ulozi učitelja - putem predavanja, čitanja, videoisječka itd. Podučavanje "kroz" i "za" prava djece, s druge strane, zahtijeva od učitelja da svoju ulogu promišlja kao model ili uzor za ponašanje učenika.

Djeca će uočiti da je poruka odrasle osobe vjerodostojna ako njegovo ili njeno ponašanje podržava, na primjer, glasom i nivoom

razumijevanja, tolerancije, pravednosti ili ohrabrenja. Kao što pokazuju sve nastavne jedinice u ovoj knjizi, metode podučavanja i učenja usko su povezane s predmetom/temom podučavanja. Pristup učenja baziranog na zadatku zahtijeva pažljivo planiranje i pripremu od strane učitelja, koji u razredu ima više ulogu posmatrača i moderatora. Stoga, dok učenici rade, učitelj bi ih trebao pažljivo posmatrati jer on treba identificirati i učinkovito odgovoriti na kompetencije i potrebe učenika za učenjem u smislu znanja i razvoja vještina i vrijednosti.